

1592

Three were got to go 4/24/16

MM/16 19/6

$\frac{2(075)}{11-15}$

03 AUG 2009

U-18

ԴԱՍԱՏԵՏՐ

Բ. տարի
ժՁ. տպ.

ԿՐՕՆԻ

2(075)

1-15

ՍԱՀԱԿ Ա. ՔԶ. ՍԱՀԱԿԵԱՆՑ

2(6 15)
4-15
ԴԱՍԱՏԵՏՐ

Բ. տարի

ժ. տպ.

ԿՐՕՆԻ

Ժխական դպրոցների համար
(Համաձայն նորագոյն ծրագրի)

Գինն է 30 կոպեկ

Թ Ի Ֆ Լ Ի Ս
Տպ. Ռ օ օ ր Ի Ե Լ Ե Լ Ե Լ
1916

Ի ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

Տ. Տ. ԳԵՈՐԳ Ե.

Սրբազնագոյն Կաթողիկոսի Ամենայն Հայոց, Ծայ-
րագոյն Պատրիարքի Համագգական Նախամեծար
Աթոռոյ Արարատեան Առաքելական Մայր Աթոռոյ
Սրբոյ Կաթողիկէ Էջմիածնի:

1220-87

ՄԻ ՔԱՆԻ ԽՕՍԲ

Նորագոյն ծրագիրն արդէն հրատարակուած է և
խստիւ պահանջուած է նրա անշեղ գործադրութիւնը:

Նորագոյն ծրագիրը պարտաւորական լինելով հայո-
ցերձ և այն ազատութիւնն է տալիս, որ ամեն մի
ձեռնհաս անձն իրաւունք ունի իւր դիտողութիւններն
ուղարկել ծրագիր մշակող Դպրոցական Յանձնաժողո-
վին, որպէսզի վերջինս, օգտուելով մասնաւոր կարծիք-
ներին, մշակէ վերջնական ծրագիր—հետեւեալոր ներկայ
ծրագիրը և՛ պարտաւորական է, և՛ ժամանակաւոր՝ դոնէ
մի կամ մի քանի տարուալ համար:

Որպէսզի կրօնի դասատուներին դիւրութիւն տու-
ած լինենք մինչև նոր ծրագրի վերջնական կաղ-
մութիւնը, ես յարմար համարեցի իմ կազմած կրօնի
դասագրերի առժամանակեալ գործադրութիւնը լարմա-
րեցնել նորագոյն ծրագրին (մի քանի գլուխ դիտմամբ
աւելացրած են՝ կապը պահպանելու համար):

Կրօնուսուցները, որպէս ուղեցոյց, կարող են օգ-
տուել որոշած նիւթերի համար մեր հրատարակած Հին
և Նոր—Ուխտերի Ուղեցոյցի համապատաս-
խան գլուխներին:

Յանկանք, որ մատաղ սերունդը նոր դասագրերով
ևս դաստիարակուի քրիստոնէական և հայ եկեղեցու

ողում՝ համաձայն գիտութեան պահանջներին: Իսկ
այդ զաղափարների լեղելումները մենք շատ վաղուց
ենք տուել կրօնի դասատուներին մեր հրատարակած
Հին և Նոր Աւետերի Ուղեցոյցներում: Յուսանք
պատուարժան կրօնուսուցները ապագայում ևս կշարու-
նակեն օգտուել այդ նիւթերից՝ յօգուտ մատաղ սերնդի:

Ս. ա. քհ. Ս.

Տիփլիս, 1-ն Նոյեմբ. 1911 թ.

ՆԱՀԱՊԵՏՆԵՐԻ ԴԱՐ

Ս. ՈՐՐԱՀԱՄ

1. ԱՍՏՈՒԱԾ ԿԱՆՁՈՒՄ Է ԱՌԱՋԱՄԻՆ

Ա.

Իշագետքի յտառն քաղաքում մի
բարեպաշտ մարդ էր ապրում՝ ա-
նունն Աբրահամ: Նրա հայրը, ազ-
գականները և բոլոր խառանցիկները կուռք էին պաշ-
տում, իսկ ինքը՝ ճշմարիտ Աստծուն: Աստուած
ասաց Աբրահամին. «Թող բո հայրենիքը, ազգա-
կաններդ, բարեկամներդ, հօրդ տունը և գնա
Քանանացւոց երկիրը. ես քեզ այնտեղ մեծ ազգ
կդարձնեմ և կօրհնեմ. քո ձեռով պէտք է օրհ-
նուեն երկրիս բոլոր ազգերը. քո ցեղից մէկը
պիտի ծնէ և աշխարհիս բոլոր մարդոց բաղա-
ւոր դարձնէ»:

ը. Սրանից ետոյ Աբրահամն իսկոյն դուրս եկաւ Խառանից, հետն առաւ իւր կին Սառային, եղբորորդի Ղովաին, ծառաներին, իւր հարստութիւնը ու զնաց դէպի Քանան: Երբ Քանանացւոց երկրի Սիրէմ հովիտը հասաւ, Աստուած

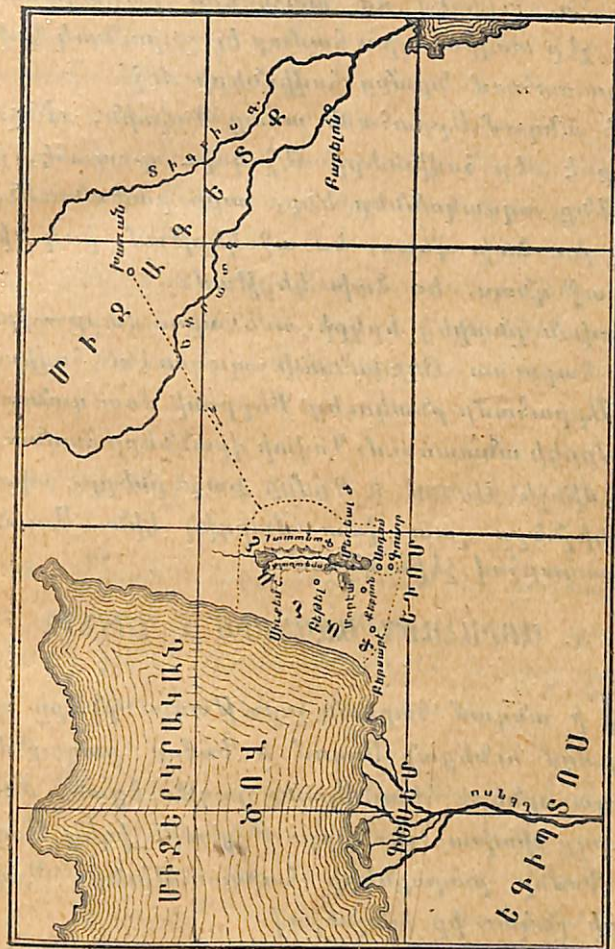

չորից երևաց Աբրահամին ու ասաց. «Ահա սա է իմ խոստացած երկիրը, որ տալիս եմ քեզ և քո որդւոց»: Աբրահամն ափստեղ քարէ սեղան շինեց և Աստծուն շնորհակալութիւն արաւ:

2. ԱԲՐԱՀԱՄԸ ԵՒ ՂՈՎՏԸ ԲՍԺԱՆԻՈՒՄ ԵՆ ԻՐԱՐԻՑ

Աբրահամը շատ հարուստ մարդ էր—ունէր շատ խաչներ, ոսկի և արծաթ: Ղովտը ևս հա-

րուստ էր—նա էլ ունէր բազմաթիւ խաչներ և

վրաններ: Նրանք բնակւում էին Սիրէմի և Յոր-

դանանի հովիտներում, բայց այս տեղը շատ փոքր էր, այնպէս որ խաշներին բաւականութիւն չէր տալիս, դրա համար էլ շարունակ կռիւ էր պատահում նրանց հովիւների մէջ:

Մի անգամ Աբրահամն ասաց Ղովտին. «Ինչո՞ւ պէտք է մեր հովիւների մէջ կռիւ պատահէ, չէ՞ որ մենք ազգականներ ենք, արի՛ բաժանուենք: Նթէ դու ձախ գնաս, ես ա՛յլ կերթամ, իսկ եթէ դու ա՛յլ գնաս, ես ձախ կերթամ»:

Ղովտն ընտրեց երկրի ամենալաւ մասը—Նրեբով հարուստ Յորդանանի պտղաւէտ հովիտը, իսկ Աբրահամը բնակուեց Քեբրոնի մօտ գտնուող Մամբրէի անտառում: Ղովտի վրամները հասնում էին մինչև Սողոմ և Գոմոր քաղաքները, որոնց բնակիչները շատ վատ մարդիկ էին—Աստծու ձանապարհով չէին գնում:

3. ԱԲՐԱՀԱՄՆ ԱԶԱՏՈՒՄ Է ՂՈՎՏԻՆ

Մի անգամ հարեան չորս թագաւորները պատերազմ ունեցան Սողոմ և Գոմոր քաղաքների թագաւորների հետ: Սրանք յաղթուեցան, ժողովուրդը փախաւ լեռները: Թշնամին խլեց Սողոմ և Գոմոր քաղաքների հարստութիւնը: Ղովտը գերի ընկաւ իր խաշներով:

Ղովտի ծառաներից մինը գիշերով ծածուկ փախաւ, շտապով եկաւ Աբրահամի մօտ և յայտ-

նեց, որ նրա եղբօրորդին գերի է ընկել: Աբրահամը, երբ իմացաւ, իսկոյն հաւաքեց իւր 318 ծառաներին. ընկաւ թշնամու ետեից. գիշերով յարձակուեց նրանց վրայ. ջարդեց. ետ առաւ աւարը և ազատեց Ղովտին:

Երբ Աբրահամը պատերազմից վերադառնում էր, Սողոմի թագաւորը նրա առաջ դուրս եկաւ ու ասաց. «Գերի առած մարդիկն ինձ, իսկ աւարը քեզ լինի»: Աբրահամը պատասխանեց. «Ոչ, ես մի տրեխի թել անգամ չեմ վերցնի, բոլորն էլ քեզ լինի»: Աբրահամը դարձաւ Քեբրոն քաղաքը:

4. ԻՍԱՀԱԿԻ ԾՆՈՒՆԴԸ ԵՒ ԶՈՀՈՒԻԼԸ

ա. Քսան և հինգ տարի Աստծու խոստումից ետոյ Սառան մի որդի ունեցաւ, նրա անունը իսահակ դրին: Աբրահամն արդէն հարիւր տարեկան էր: Նա շատ էր ուրախանում:

բ. Մի քանի տարուց ետոյ Աստուած Աբրահամին վերջին անգամ փորձելու համար ասաց. «Աբրահամ, վեր առ քո միակ որդի Իսահակին և գնա Մորէայի երկիրն ու այնտեղ իմ ցոյց տուած լեռան վրայ զոհիր նրան»: Աբրահամն առաւօտը վաղ վեր կացաւ. համետեց էջը. փայտ

պատրաստեց զոհի համար, հետն առաւ Իսահակին և երկու ծառայ ու գնաց Աստծու ցոյց տուած երկիրը: Երեք օրից ետոյ տեղ հասաւ: Աբրահամն ասաց ծառաներին. «Մնացէ՛ք այստեղ, իսկ ես Իսահակի հետ պէտք է գնամ լեռան գլուխն աղօթելու»:

Իսահակը մատաղի փայտը շալակեց, իսկ Աբ-

րահամը բռնած ունէր զոհի կրակն ու դանակը: Ճանապարհին Իսահակը հարցրեց հօրը. «Հայր,

կրակն ու փայտն այստեղ են, բայց ո՞ւր է մա-

տաղացու ոչխարը»: Աբրահամը պատասխանեց.

«Աստուած ինքը տեսնում է մատաղացուն»: Երբ նրանք լերան գագաթը հասան, Աբրահամը սեղան շինեց. փայտը դարսեց վրան. որդուն պառկացրեց փայտերի վրայ. վեր առաւ դանակը, որ Իսահակին զոհէ:

Այն ժամանակ Աստծու հրեշտակը ձայն տուաւ երկնքից ու ասաց. «Աբրահամ, Աբրահամ, ձեռդ ետ քաշիր, ես իմացայ, որ դու Աստծուն սիրում ես: Ահա այն թուփը, որի մէջ մի ոչխար կայ, վեր առ և զոհիր Իսահակի փոխարէն»: Աբրահամն այդպէս էլ արաւ:

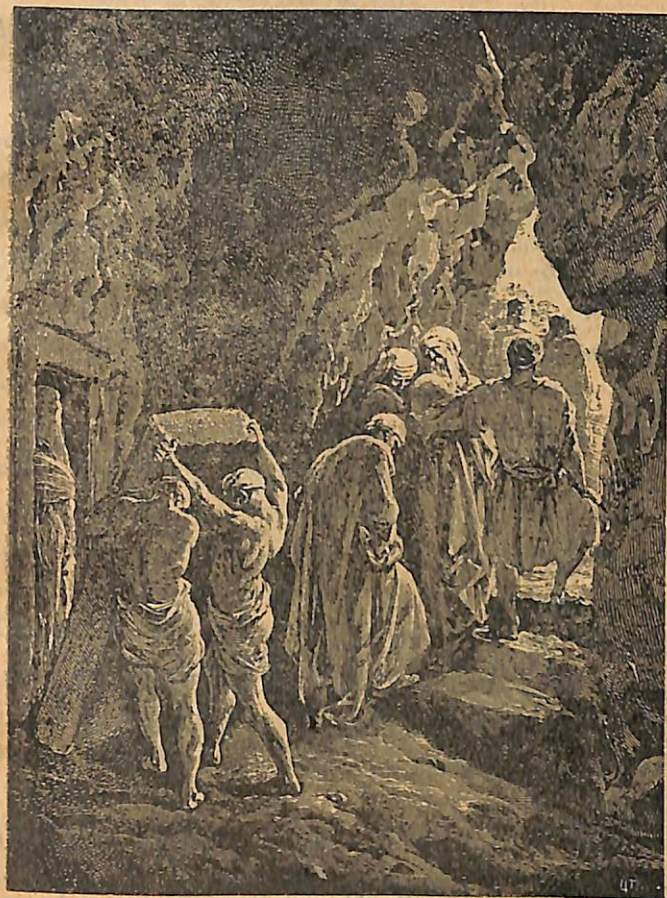
Աստծու հրեշտակը նորից ձայն տուաւ Աբրահամին ու ասաց. «Որովհետեւ դու քո միակ որդին չխնայեցիր, ուստի ես քեզ օրհնում եմ. քո զաւակները թող երկնքի աստղերի ու ծովի ավի աւազի չափ բազմանան—քեզնով պէտք է օրհնուեն երկրիս բոլոր ազգերը»:

Աբրահամն եկաւ ծառաների մօտ և միասին դարձան Քերոն:

5. ՄԱՌԱՅԻ ՄԱՀԸ

Սառան հարիւր քսան և եօթը տարեկան հասակում մեռաւ քերրոնում: Աբրահամն սկսաւ լալ և սուգ անել. երբ սգի օրերն անցան, վեր կացաւ ու ասաց քերոնցիներին. «Խնդրեցէք եփրոնին, որ իմ ագարակի ծայրումը գտնուող

Իւր Կրկին-Այրն ինձ վաճառէ, որպէսզի մեռելս այնտեղ թաղեմ»: Եփրոնն ինքն եկաւ ու ասաց.

«Ագարակն արժէ չորս հարիւր սատեր թաղիր քո մեռելն այնտեղ»: Մարդկանց առաջ Աբրա-

համը կշռեց արծաթը և վճարեց հողի գինը։
Աբրահամը Սառային թաղեց Կրկին-Այրի մէջ։

6. ԻՍՄՀԱԿԻ ԱՄՈՒՄՆՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ԱՔՐԱՀԱ- ՄԻ ՄԱՀԸ

Աբրահամը շատ էր ծերացել—ուզում էր մեռ-
նելուց առաջ Իսահակին պսակել, ուստի կան-
չեց աւագ ծառայ Եղիազարին ու ասաց. «Կգնաս
Խառան և այնտեղ իմ ազգականներից Իսահակի
համար մի հարսնացու կրնարես»։ Եղիազարն
խսկոյն վեր առաւ մի քանի ծառաներ, տասն
ուղտ և շատ ընծաներ ու ճանապարհ ընկաւ
դէպի Խառան։ Երբ տեղ հասաւ, ուղտերին հան-
գիստ տուաւ քաղաքից դուրս՝ մի ջրհորի մօտ։

Արեւը մտնելու ժամանակն էր։ Կանայք այդ
ժամին գալիս էին ջուր տանելու։ Եղիազարն
աղօթեց և ասաց. «Աբրահամի Աստուած, յաջո-
ղիր իմ դործը. այս քաղաքի աղջիկներն ահա
կգան ջուր հանելու. եթէ մի կոյս աղջիկ գայ և
ես նրան ասեմ՝ կոացրու սափորդ ու ինձ ջուր
խմացրո՛ւ և նա էլ խմացնէ, նա կլինի Իսահակի
հարսնացուն»։

Հազիւ թէ այս խօսքերը վերջացրել էր, ե-
կաւ Աբրահամի եղբայր Բաթուէլի դուստր Ռե-
քնկան՝ սափորն ուսին։ Նա մի գեղեցիկ աղջիկ
էր։ Իջաւ ջրհորը, լցրեց սափորը և կրկին բարձ-

րացաւ։ Եղիազարը դիմեց նրան ու ասաց. «Թոյլ
տու՛ր ինձ՝ փոքր ինչ ջուր խմեմ սափորիցդ»։
Նա էլ պատասխանեց. «Խմիր»։ Այս ասաց, շտա-
պով սափորը կռան վրայ իջեցրեց և օտարակա-

նին ջուր տուաւ։ Նա ուղտերին էլ խմացրեց։
Խմելուց ետոյ Եղիազարը Ռեքեկային մի ոսկեայ
գինտ և երկու ապարանջան ընծայեց ու հարց-
րեց. «Ո՞ւմ աղջիկն էս, արդեօք քո հօր տանն
այս գիշեր կարելի է հիւր լինել»։ Նա պատաս-

խանեց և ասաց. «Նա Բաթուէլի աղջիկն էմ, մենք շատ խոտ ու դարման ունենք քո ուղտերի համար, նոյնպէս քեզ և անասունների համար իջևանելու տեղ»:

Ռեբեկան վազեց և պատմեց մօրն այս ամենը: Նա մի եղբայր ունէր Լաբան անունով: Երբ սա տեսաւ քրոջ գնտերն ու ապարանջանները, վազեց դէպի ջրհորը և այն օտարականին տուն հրուիրեց: Երբ տուն եկաւ, ջուր բերեց, ոտները լուաց, ետոյ կերակուր բերեց: Եղիազարը պատասխանեց. «Նա հաց չէմ ուտի մինչև իմ միտքը չյայտնեմ»: Եղիազարը յայտնեց իւր սովինելը, թէ ինչու է եկել և թէ ինչ է աղօթել ջրհորի մօտ:

Բաթուէլը և Լաբանը պատասխանեցին. «Ուրեմն այդ Աստծու կամքն է, մենք դրա դէմ ինչ կարող ենք ասել, վեր առ Ռեբեկային և տար»: Մի քանի օրից ետոյ Ռեբեկան իւր ընկերուհիների հետ ճանապարհ ընկաւ դէպի Քեբրոն:

Իսահակը երեկոյեան ժամանակ դաշտ էր դուրս եկել զբօսնելու: Նա տեսաւ հեռուից, որ տասն ուղտ է զալիս: Ռեբեկան ևս նկատեց Իսահակին և հարցրեց Եղիազարին. «Ո՞վ է այն մարդը, որ դաշտի մէջ զբօսնում է»: Ծառան պատասխանեց. «Նա իմ տէրն է»: Եղիազարը պատմեց Իսահակին ամեն բան: Իսահակը պատկուեց

Ռեբեկայի հետ և միասին էին ապրում:
Աբրահամը իւր բոլոր հարստութիւնը Իսահա-

կին տուաւ և մեռաւ հարիւր եօթանասուն հինգ տարեկան հասակում:

Իսահակը թաղեց նրան Կրկին-Այրի մէջ՝ Սառայի մօտ:

Բ. Ի ՍՈՇՈՒ

7. ԵՍԱԻ ԵՒ ՅԱԿՈՎԲ

Եսահակը երկու որդի ունեցաւ—մեծի՝ անդրանկի անունը Նսաւ էր, իսկ փոքրինը Յակովբ: Նսաւը մազոտ էր, պարապում էր որսորդութիւնով ու հողագործորթիւնով, իսկ Յակովբը մնում էր տանը և մօրն օգնում տան գործերում: Իսահակը Նսաւին էր սիրում, որովհետեւ նրա բերած որսի միսն ախորժակով էր ուտում, իսկ Ռեբեկան՝ Յակովբին:

Մի անգամ Յակովբը ոսպէ թան էր եփել: Նսաւը որսից դադրած տուն դարձաւ և ասաց եղբօրը. «Քո ոսպէ թանից մի քիչ էլ ինձ տո՛ւր»: Յակովբը պատասխանեց. «Ծախիր քո անդրանկութիւնը, ետոյ կստանաս ոսպէ թանը»: Նսաւն ասաց ինքն իրան. «Նս սովից մեռնում եմ, ի՞նչիս է պէտք անդրանկութիւնը»: Յակովբն ասաց. «Ուրեմն երդուիր, որ խօսքդ ետ չես առնի»: Նսաւը երդուեց: Այն ժամանակ Յակովբը տուաւ նրան ոսպէ թանից, Նսաւը կերաւ, խմեց, վերկացաւ ու գնաց: Այսպէս Նսաւը մի բաժին ոսպէ թանով ծախեց իւր անդրանկութիւնը:

8. ՅԱԿՈՎԲԻ ԽԱԲԵԲԱՅՈՒԹԻՒՆԸ

Իսահակը հարիւր երեսուն եօթը տարեկան էր—նրա աչքերը լաւ չէին տեսնում, նա զգում էր իւր մահը, ուստի կանչեց Նսաւին ու ասաց. «Նս շուտով կմեռնեմ, գնա՛ դաշտ, որսի միս բեր, ինձ համար խորտիկ պատրաստիր, որ ուտեմ և օրհնեմ քեզ վերջին անգամ:

Ռեբեկան լսեց այս խօսակցութիւնը, կանչեց Յակովբին և ասաց. «Լսեցի որ հայրդ Նսաւին ասաց՝ գնա՛ դաշտ, որսի միս բեր, ուտեմ և օրհնեմ քեզ: Ուրեմն լսիր ինձ, շտապի՛ր խաշների մօտ, երկու ուլ բեր, հօրդ սիրած խորտիկը պատրաստեմ, տո՛ւր որ ուտէ և օրհնէ քեզ վերջին անգամ»: Յակովբը պատասխանեց. «Իմ եղբայր Նսաւը մազոտ է, իսկ ես՝ լերկ, գուցէ շօշափէ ինձ և ես խաբեբայ դուրս գամ»: Մայրը պատասխանեց. «Գնա՛ և այնպէս արա՛, ինչպէս քեզ ասացի»:

Յակովբը գնաց, ուլերը բերաւ և մօրը տուաւ: Նա էլ կերակուր պատրաստեց. Նսաւի թանկագին շորերը հագցրեց Յակովբին. ուլի մորթին թևերին ու պարանոցին փաթաթեց, որ հայրը չճանաչէ և կերակուրն էլ ձեռը տուաւ: Յակովբը գնաց հօր մօտ և ասաց. «Հայր, վեր կաց իմ բերած խորտիկը կեր ու օրհնիր ինձ»: Իսահակը զարմացաւ ու հարցրեց. «Այդ ի՞նչպէս շուտ

գտար որսը»: Նա պատասխանեց. «Աստուած ինքն էր պատրաստել»:

Իսահակը իւր կասկածն ստուգելու համար՝ աւսաց. «Մօտ արի, որդեակ, որ քեզ շօշափեմ,

տեսնեմ իմ որդի Նսաւն ես թէ ոչ»: Յակովբը մօտեցաւ: Հայրը շօշափեց և ասաց. «Ձայնդ Յակովբի ձայնն է, իսկ ձեռներդ՝ Նսաւինը»: Հայրը թէև ճանաչեց, բայց կասկածեց, ուստի մի ան-

գամ էլ հարցրեց. «Դու իմ որդի Նսաւն ես»: Նա պատասխանեց. «Այո, ես եմ»: Իսահակն աւսաց. «Ուրեմն մօտ բեր խորտիկը»: Յակովբը մօտեցրեց նրան կերակուրը, գինի և տուաւ: Հայրը կերաւ, խմեց, օրհնեց ու ասաց. «Երկնքի

ցօղը անպակաս լինի քս դաշտերից, արտերդ ու այգիներդ ցորենով և գինիով լցուեն, ազգերը ծառայեն քեզ, եղբօրդ վրայ տէր լինես»:

Յակովբը դեռ նոր էր հեռացել, որ Նսաւը որսից վերադարձաւ: Նա նոյնպէս խորտիկ պատրաստեց և հօրը տարաւ: Իսահակը հարցրեց նը-

րան. «Ո՞վ ես դու: Նա պատասխանեց. «Քո անդրանիկ որդի Նսաւն եմ»: Իսահակը շատ զարմացաւ այս բանի վրայ և ասաց. «Հապա այն ո՞վ էր, որ մի փոքր առաջ ինձ համար խորտիկ բերաւ, ես էլ կերայ ու օրհնեցի նրան:

Նսաւը հասկացաւ, թէ ինչ է պատահել, բարձր ձայնով լաց եղաւ ու ասաց. «Հայր, ինձ ևս օրհնիր»: Իսահակը պատասխանեց. «Եղբայրդ խորամանկ կերպով ինձ մօտ եկաւ և քո օրհնութիւնն ստացաւ»: Նսաւը նեղացած սրտով ասաց. «Միթէ դու մի օրհնութիւն ունես, հայր, ինձ ևս օրհնիր»: Իսահակը պատասխանեց և ասաց. «Թող քո բնակած երկիրը ևս պտղաւէտ լինի, միայն Յակովբին պիտի լսես—նա քո մեծը կլինի»:

Գ. ՅԵԿՈՎԻ

9. ՅԱԿՈՎԻ ՓԱԽՈՒՍՏԸ

յս բանից ետոյ Նսաւը խիստ ատումէր Յակովբին—նա ասում էր. «Երբ հայս մեռնի, ես կսպանեմ նրան»:

Այս բանը Ռեբեկան իմացաւ, ուստի Յակովբին իւր մօտ կանչեց և ասաց. «Նսաւը մտածում է քեզ սպանել: Գնա խառան իմ եղբայր Լաբանի մօտ, քան աշխտեղ մինչև եղբորդ բարկութիւնը կանցնէ»: Ռեբեկան իսահակի հետ ևս խօսեց այդ մասին: Նա էլ կանչեց Յակովբին, որ արդէն եօթանասուն եօթը տարեկան էր և դեռ չէր ամուսնացած ու ասաց. «Գնա Միշագետք՝ Բաթուէլի մօտ և ամուսնացիր Լաբանի աղջիկներից մէկի հետ»: Յակովբը լսեց ծնողների և զնաց Միշագետք:

Յակովբը դուրս եկաւ Բերսաբէից ու զնաց դէպի խառան: Արևը մտնելու ժամանակ մի քար վեր առաւ, դրեց գլխի տակ ու քնեց:

Այստեղ երազում մի սանդուխտ տեսաւ, որի

ծայրը երկնքումն էր, վրայով Աստծու հրեշ-
տակները բարձրանում, իջնում էին: Աստուած
սանդուխտի վերևից ասում էր. «Ես եմ Աբրա-
համի և Իսահակի Աստուածը. այս երկիրը քեզ
և քո ժառանգներին եմ տալիս. քո զաւակները

երկնքի աստղերի և ծովի աւաղի չափ կրագմա-
նան. ես քեզ կպաշտպանեմ և նորից հայրենիք
կվերադարձնեմ»:

Երբ Յակովբը քնից զարթնեց, զարմացած ա-
սաց. «Աստուած այստեղ է եղել, իսկ ես չեմ
իմացել—այս տեղը սուրբ է, Աստծու տունն է,

երկնքի դուռն է»։ Յակովբը վեր առաւ այն քա-
րը, որի վրայ քնել էր, արձան կանգնեցրեց, իւր
ածեց նրա վրայ, օծեց և այն տեղն անուանեց
Բեթէլ, այսինքն Աստծու տուն:

10. ՅԱԿՈՎԲԸ ԼԱԲԱՆԻ ՄՕՏ

Ա. Յակովբը Բեթէլից ուրախ-ուրախ գնաց
իւր մօրեղբայր Լաբանի մօտ: Սառանի մօտ մի
ջրհոր տեսաւ, որի շուրջը երեք ոչխարի հօտ
կար: Ջրհորի բերնին ձգած էր մի մեծ քար:
Յակովբը հարցրեց հովիւներին. «Ո՞րտեղացի էք,
եղբայրներ»։ Նրանք պատասխանեցին. «Սառա-
նիցն ենք»։ Յակովբը կրկնեց. «Ճանաչո՞ւմ էք
Բաթուէլի որդի Լաբանին»։ Նրանք պատասխա-
նեցին. «Այո, անս նրա աղջիկ Հռաքէլն էլ գա-
լիս է իւր ոչխարները ջրելու»։ Յակովբը Հռա-
քէլին տեսնելուն պէս՝ մօտեցաւ, համբուրեց նը-
րան, լաց եղաւ և յայտնեց, որ ինքը Ռեբեկայի
որդին է: Հռաքէլը տուն վազեց յայտնելու հօրը:
Երբ Լաբանն իմացաւ այս բանը, եկաւ նրա մօտ,
համբուրեց ու տուն տարաւ: Յակովբը պատմեց
Լաբանին իւր գլխովն անցածը:

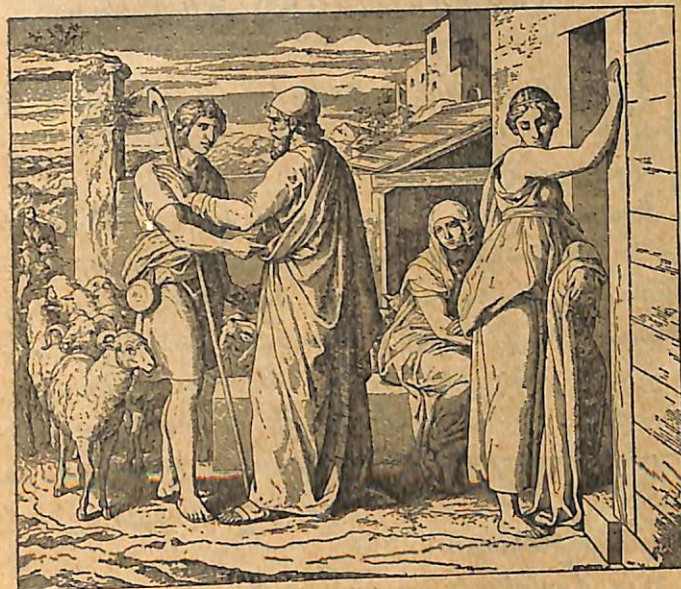
Բ. Յակովբը ծառայում էր Լաբանին: Մի ա-
միս անցնելուց ետոյ՝ Լաբանն ասաց Յակովբին.
«Թէև դու իմ ազգականն ես, բայց և այնպէս

չէի կամենայ, որ ինձ ձրի ծառայես, ասա, ի՞նչ է քո աշխատանքի վարձը»: Լաբանը երկու աղջիկ ունէր—մեծի անունը Լիա էր, փոքրինը՝ Հոաքէլ: Լիան տգեղ էր, իսկ Հոաքէլը՝ գեղեցիկ: Յակովբը Հոաքէլին հաւանում էր, սրա համար

էլ ասաց Լաբանին. «Ես քեզ եօթը տարի կծառայեմ, եթէ Հոաքէլին ինձ կին կտաս»: Լաբանը պատասխանեց. «Շատ բարի, աւելի լաւ է քեզ տամ՝ քան թէ ուրիշին»: Յակովբը եօթը տարի ծառայեց Լաբանին:

Երբ եօթը տարին անցաւ, Լաբանը հարսանիք արաւ, բայց փոխանակ Հոաքէլին՝ Լիային տուաւ: Այն ժամանակ Յակովբն ասաց Լաբանին. «Ինչո՞ւ խաբեցիր ինձ, ես քեզ Հոաքէլի համար եօթը տարի ծառայեցի և ոչ թէ Լիայի»: Լա-

բանը պատասխանեց. «Մեր երկրում սովորութիւն չէ, որ փոքր քոյրը մեծից վաղ մարդու գնայ, եթէ դու ինձ նորից եօթը տարի կծառայես, Հոաքէլին էլ կտամ»: Յակովբը եօթը տարի ևս ծառայեց ու Հոաքէլին էլ առաւ:

Յակովբը շատ որդիներ ունեցաւ: Նա Լաբանին վեց տարի ևս ծառայեց և փոխարէնն ստացաւ շատ ոչխարներ: Բացի դրանից ունէր բազմաթիւ ծառաներ, աղախիներ, ուղտեր և էշեր — նա էլ Լաբանի չափ հարստացաւ:

11. ՅԱԿՈՎԲԻ ԴԱՐՁԸ ԽԱՌԱՆԻՅ

Լաբանի որդիները նախանձում էին Յակովբին, նրանք ասում էին. «Յակովբը մեր հօր կայքը իրեն սեպհականեց»:

Յակովբն ինքն ևս նկատում էր այդ նախանձը և կամենում էր հայրենիք վերադառնալ: Դրա համար էլ Աստուած ասաց Յակովբին. «Դարձիր Քանան, ես քեզ կաշտպանեմ»: Յակովբը պատմեց այս բանը Լիային ու Հոաքէլին: Նրանք էլ ասացին, «Արա՛ ինչպէս որ Աստուած հրամայել է քեզ»: Այսպէս Յակովբն առաւ իւր որդւոցն ու կանանցը, խաշներն ու բոլոր հարստութիւնը և փախաւ քանան:

Այդ ժամանակ Լաբանը տանը չէր, դաշտ էր գնացել ոչխարները խուզելու:

Երրորդ օրը միայն Լաբանն իմացաւ Յակովբի փախուստը և ընկաւ նրա ետևից: Եօթն օրից ետոյ հասաւ նրան Գաղատա լեռան մօտ: Աստուած ճանապարհին տեսիլքում զգուշացրեց Լաբանին ու ասաց. «Զգո՛յշ կաց, Յակովբի հետ

սիրով վարուի՛ր»: Երբ հասաւ, Լաբանը Յակովբին յանդիմանեց ու ասաց. «Ի՞նչու ծածուկ հեռացար, ի՞նչու ինձ չյայտնեցիր, որ ես քեզ երգով, թմբուկով ճանապարհ ձգէի: Ի՞նչու իմ ազնկներին ու թոռներին առանց համբոյրի հե-

ռացրիր: Դու ինձնով հարստացար, քո արածը լաւ բան չէ»:

Յակովբը պատասխանեց Լաբանին և ասաց. «Ի՞նչ եմ արել քեզ, որ ետևիցս ես ընկել. այդքան այժ ու ոչխար որ ունեւ, բոլորն էլ իմ քրանքի պտուղն է. ինչ որ զազանները պատառում էին, այն էլ ինձնից էիր պահանջում, ցե-

ընկները արեակէզ էի լինում, իսկ գիշերները ցրտից չորանում: Այս ձևով ես քսան տարի քեզ ծառայել եմ»:

Թէև Լաբանն ուզում էր խել Յակովբի ոչ-խարները, բայց որովհետև Աստուած նրան զգուշացրել էր, ուստի տեսաւ. «Ես ի՞նչ կարող եմ անել աղջիկներին և թոռներին, լաւն այն է՝ հաշտուենք և դաշը կապենք»: Յակովբն ու Լաբանը հաշտուեցան, Ասածու առաջ երգուեցին և դաշը կապեցին: Պայմանները մէկն էլ այն էր, որ Յակովբը Լաբանի աղջիկներին չպէտք է ծեծէր: Յակովբը զոհ արաւ և հացի հրաւիրեց բոլորին: Առաւօտը Լաբանը համբուրեց աղջիկներին ու թոռներին, օրհնեց նրանց և ետ դարձաւ տուն, իսկ Յակովբը շարունակեց ճանապարհը:

12. ԵՍԱԻԻ ԵՒ ՅԱԿՈՎԲԻ ՀԱՇՏՈՒԹԻՒՆԸ

Յակովբը թէև Լաբանից ազատուեց, բայց քանի յիշում էր, որ մօտենում է Եսաւի երկրին, վախենում էր, ուստի մարդիկ ուղարկեց Նոյմ (Սէիր) երկիրը, որ եղբօր սիրտը շահեն: Նա պատուիրեց գնացողներին այսպէս խօսել. «Քո ծառայ Յակովբն այսքան ժամանակ յառանումն էր, մեզ ուղարկել է քեզ մօտ և ներողութիւն է խնդրում»: Գնացողները դարձան և ասացին. «Քո եղբայր Եսաւը չորս հարիւր մար-

դով քեզ դիմաւորելու է գալիս»: Յակովբը շատ վախեցաւ այս բանից, իսկոյն ծառաներն ու խաշները երկու մասի բաժանեց այն մտքով, որ եթէ եղբայրը մի մասը խլէ, միւսը կարողանայ ազատել:

Յակովբն առաւօտը վաղ առաւ իւր կանանցն ու որդւոցը և գնաց Եսաւի առաջ: Տեսնելուն պէս՝ իսկոյն որդիները մայրերին յանձնեց, ինքըն առաջ գնաց և եօթն անգամ ծնկաչոք զըլուխ տուաւ: Եսաւն այս գղջումը տեսնելուն պէս՝ փոխեց իւր միտքը—առաջ վագեց, զրկեց

Յակովբին, վզովն ընկաւ և համբուրեց նրան: Երկուսն էլ լալիս էին:

Եսաւն ասաց. «Շտապենք, միասին գնանք»: Յակովբը պատասխանեց. «Ծծկեր մանուկներ ունեմ, ոչխարները ևս նոր են ծնել, եթէ ստիպեմ շուտ-շուտ գնալու, բոլորն էլ կկոտորուեն. դժւ առաջ գնա, իսկ ես կամաց-կամաց կգամ»: Եսաւը Նզոմ դարձաւ, իսկ Յակովբը գնաց դէպի Սիւքէմ: Այնտեղից անցաւ Բեթէլ և Տիրոջ համար սեղան պատրաստեց: Նրանք փոքր ևս առաջ գնացին: Այստեղ Հռաքէլը մեռաւ: Յակովբը թաղեց նրան և վրան մի արձան կանգնեցրեց:

Յակովբն եկաւ Իսահակի մօտ: Նա բնակւում էր Մամբրէում՝ ոչ հեռի Քերբոնից: Իսահակը ծերացել էր—նա մեռաւ հարիւր և ութսուն տարեկան հասակում: Եսաւն ու Յակովբը թաղեցին Իսահակին Աբրահամի գնած Կրկին-Այրի մէջ:

Գ. ՅՈՎՍԷՓ

13. ՅՈՎՍԷՓԻ ԵՂԵՍՅՈՒՆԵՐԸ ԵՒ ՆՐԱ ՎԱՃԱՌՈՒՄԸ

Ա.

ակովբը տասն և երկու որդի ունէր: Նրանց անուններն են—1.

Ռուբէն, 2. Շմաւոն, 3. Դևի,

4. Յուդա, 5. Իսաքար, 6. Զաբուղոն, 7. Դան, 8. Նեփթալիմ, 9. Գաթ, 10. Ասեր, 11. Յովսէփ և 12. Բենեամին: Յովսէփը և Բենիամինը Հռաքէլիցն էին ծնուած: Յովսէփը տասն եօթ տարեկան էր և եղբայրների հետ ոչխարներ էր արածացնում: Նա պատմում էր հօրն այն սխալ բաները, որ եղբայրները գործում էին: Յակովբը Յովսէփին բոլոր որդկերանցից շատ էր սիրում—նրա համար ծաղկնայ պատմունան կարել տուաւ: Այս բաների վրայ եղբայրները սկսեցին նախանձել:

Յովսէփը մի անգամ երազ տեսաւ ու պատմեց եղբայրներին: Նա ասում էր. «Մենք դաշ-

տում խուրձ էինք կապում. իմ կապած խուրձերն ուղիղ կանգնեցին, իսկ ձերը երկրպագութիւն էին տալիս իմերին: Եղբայրները պատասխանեցին. «Մի՞թէ կամենում ես թագաւոր լինել մեզ վրայ»: Եղբայրներն աւելի սկսեցին աւել Յովսէփին: Նա մի երկրորդ երազ ևս պատ-

մեց եղբայրներին. «Ես տեսայ երազում, որ արեւը, լուսինը և տասն ու մի աստղեր ինձ երկրպագութիւն էին տալիս»: Այս բանի վրայ հայրը ևս բարկացաւ ու ասաց. «Այդ ինչ երազ է մի՞թէ ես, մայրդ, եղբայրներդ, պէտք է քեզ երկրպագութիւն տանք»: Եղբայրների ատելութիւնը չափից դուրս զօրացաւ:

Ք. Յովսէփի եղբայրները Սիւքէմ հովտում արածացնում էին իրանց հօր խաշները, իսկ Յովսէփը տանն էր: Մի օր Յակովբն ասաց Յովսէփին. «Գնա եղբայրներիդ մօտ և իմացիր, թէ ինչպէս է նրանց անողջութիւնը և ինձ մի համբաւ բեր»: Յովսէփը գնաց: Եղբայրները հեռուից տեսան նրան, սկսեցին ծաղրել ու ասել. «Ահա երազատեսը գալիս է, եկէք սպանենք նրան և ասենք մեր հօրը, թէ չար գազանները պատառել են—տեսնենք ինչ կլինեն նրա երազները»: Մեծ եղբայր Ռուբէնն ասաց. «Մի սպանէք, այլ ձգեցէք այս անապատի անջուր փոսերից մինի մէջ»: Նրա միտքն այն էր, որ Յովսէփին ծածուկ ազատէ և հօրը տանէ: Երբ երազատեսը եղբայրների մօտ եկաւ, հանեցին նրա ծաղկեայ պատմութեանը՝ ձգեցին մի անջուր փոսի մէջ և հացի նստեցին:

Այդ միջոցին մի խումբ իսմայէլացի վաճառականներ էին գալիս իրանց ուղտերով: Նրանք գնում էին Եգիպտոս: Յուդան խօսեց եղբայրների հետ ու ասաց. «Մեզ ինչ շահ սրա սպանելուց, եկէք ծախենք այս վաճառականներին»: Այս մտքին ամենքն էլ հաւանեցան: Յովսէփին դուրս հանեցին փոսից և քսան դահեկանով ծախեցին: Այդ ժամանակ Ռուբէնն այնտեղ չէր. եղբայրներից ծածուկ գնացել էր, որ Յովսէփին փոսից

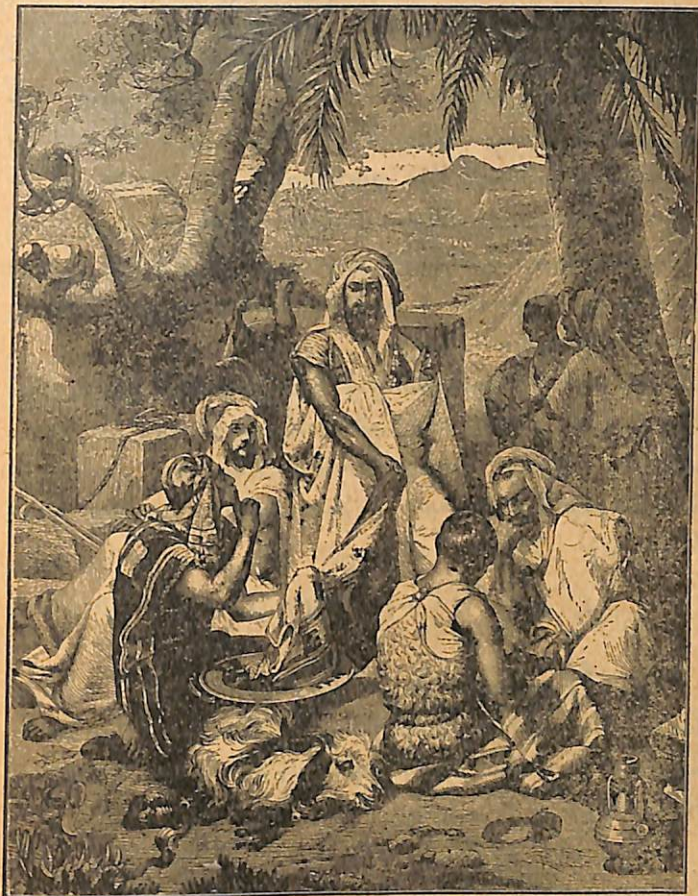
հանէ և հօրն ուղարկէ: Բայց երբ փոսի մօտ եկաւ ու Յովսէփին այնտեղ չգտաւ, պատառեց շորերը, եկաւ եղբայրների մօտ ու ասաց. «Պատանին փոսի մէջ չէ»:

Նոոյ եղբայրները մի ուլ մորթեցին, Յով-

սէփի շորերը արիւնի մէջ թաթախեցին ու հօրն ուղարկեցին ասելով. «Այս միայն գտանք, տես, սա է քո որդու պատմութեանը՝ թէ ոչ»:

Յակովբը պատառեց իւր շորերը ու երկար ժամանակ սուգ էր անում: Որդիները գալիս

մխիթարում էին հօրը, բայց նա պատասխանում էր. «Այս ցաւովն էլ պէտք է գերեզման իջնեմ իմ որդու մօտ»:

13. ՅՈՎՍԷՓԸ ՊԷՏԱՓՐԷՍԻ ՏԱՆԸ

Աճառականները տարան Յովսէփին Եգիպտոս և վաճառեցին Փարաւոնի դահճապետ Պէտափրէսի վրայ: Աստուած Յովսէփին սիրում էր — ինչ որ անում էր, յաջողում էր նրան, «այնպէս որ շուտով Պէտափրէսի սիրելին դարձաւ: Նա իւր տան ամբողջ կառավարութիւնը նրան յանձնեց: Աստուած օրհնեց Եգիպտացու տունը Յովսէփի պատճառով:

Մի քանի ժամանակից ետոյ Յովսէփի և Պէտափրէսի կնոջ մէջ անհամաձայնութիւն պատահեց: Կինը գանգատուեց մարդուն և նա էլ հրամայեց նրան բանտ նստացնել առանց քննելու:

14. ՅՈՎՍԷՓԻ ԲԱՐՁՐԱՆԱԼԸ

Ա. Աստուած Յովսէփին պաշտպանում էր — բանտապետին այնպիսի միտք տուաւ, որ նրան սիրում էր: Սա բոլոր յանցաւորներին ու բանտը Յովսէփին էր յանձնել:

Մի քանի ժամանակից ետոյ Թագաւորի տաւառապետը և մատակարարը յանցանք գործեցին իրանց տիրոջ դէմ: Թագաւորը երկուսի վրայ ևս բարկացաւ ու բանտ ուղարկեց: Մի գիշեր երկուսն էլ երազ տեսան: Առաւօտը Յովսէփը նը-

րանց մօտ եկաւ, շատ տխուր գտաւ ու հարցրեց. «Ի՞նչ է ձեր տխրութեան պատճառը»: Նըրանք պատասխանեցին. «Երազ ենք տեսել, ոչ ոք չկայ, որ մեկնէ»: Յովսէփն ասաց. «Դա Աստործու գործն է, բայց և այնպէս ինձ էլ պատմեցէք»:

Տակառապետն առաջինն սկսաւ պատմել երազը: «Ես տեսայ երազումս մի որթ. նրա վրայ երեք հասած ողկոյզ կար. Փարաւոնի բաժակը ձեռիս էր. ողկոյզի հատիկները ձմրում էի բաժակիս մէջ և Թագաւորին էի տալիս»: Յովսէփը պատասխանեց. «Քո երազի մեկնութիւնն այս է — երեք ողկոյզը երեք օր է նշանակում, որից ետոյ Թագաւորը պաշտօնդ քեզ կ'յանձնէ: Երբ գործդ յաջող անցնի, չմոռանաս ինձ — խնդրիր Թագաւորին, որ ինձ ազատէ, ես յանցանք չունեմ, իզուր տեղը բանտ են ձգել ինձ»:

Մատակարարը, երբ տեսաւ, որ Յովսէփն ընկերոջ երազին լաւ մեկնութիւն տուաւ, սիրտ առաւ, սկսաւ ինքն էլ պատմել. «Ես էլ տեսայ երազումս երեք խան զլխիս դրած, վերին խանի մէջ հացագործի պատրաստած՝ Թագաւորի սիրած կերակուրներն էին: Այս վերջին խանի կերակուրներից գալիս և ուտում էին թռչունները»: Քո երազի մեկնութիւնն էլ այս է — երեք խանը երեք օր է նշանակում. երեք օրից ետոյ Փարաւոնը զլուխդ կտրել կտայ. մարմինդ փայտից կը-

կախէ. Թռչունները կգան և կուտեն քո դիակը»։
Իսկ երեք օր այդ բանից ետոյ Թագաւորի ծննդեան տօնն էր։ Թագաւորն ուրախութեան մէջ յիշեց տակառապետին և մատակարարին ևս — առաջինին իւր պաշտօնը յանձնեց, իսկ երկրորդին՝ փայտից կախել տուաւ։ Տակառապետը ուրախութիւնից մոռացաւ Յովսէփին։

Ք. Երկու տարուց ետոյ Փարաւոնը մի երազ տեսաւ, որպէս թէ ինքը կանգնած է Նեղոս գետի ափին, որտեղից դուրս եկան Խօթը գեղեցիկ եւ գեր նրինջ ու սկսեցին դաշտի վրայ արածել։ Սրանից ետոյ Խօթը տգեղ ու լղար նրինջ դուրս եկան և կուլ տուին այն օթը գեղեցիկ ու գեր երինջներին։ Փարաւոնը զարթնեց ու նորից քնեց։

Երկրորդ անգամ երազ տեսաւ, որպէս թէ մի փնջից Խօթը գեղեցիկ ու ընտիր հասկ դուրս եկան։ Ետոյ տեսաւ Խօթը ժանգոտած եւ լգար հասկ դուրս եկան ու նախկին Խօթը գեղեցիկ ընտիր հասկերին կուլ տուին։ Փարաւոնը զարթեց, կանչել տուաւ Նգիպտոսի երազահաններին և պատմեց նրանց, բայց ոչ ոք չկարողացաւ մեկնել։

Այն ժամանակ տակառապետն ասաց. «Այսօր յիշեցի իմ յանցանքը — երբ Թագաւորն ինձ և մատակարարին բանտարկել տուաւ, գիշերը եր-

կուսա էլ երազ տեսանք։ Մեզ մօտ մի երրայեցի տղայ եկաւ. մեր երազները մեկնեց և ինչպէս ասաց, այնպէս էլ կատարուեց — ես իմ պաշտօնն ստացայ, իսկ մատակարարը փայտից կախուեց»։

Թագաւորը կանչել տուաւ Յովսէփին։ Բանտից դուրս բերին և իրան ներկայացրին։ Թագաւորն ասաց. «Ես երազ եմ տեսել, ոչ ոք չէ կարողանում մեկնել։ Ինձ պատմեցին՝ եթէ դու երազս լսես, կարող ես մեկնել»։ Յովսէփը պատասխանեց. «Տէր արքայ, ինքս ոչինչ չեմ կարող անել, այդ Աստծու գործն է»։

Փարաւոնը պատմեց Յովսէփին իւր երազները։ Յովսէփը պատասխանեց. «Երկու երազն էլ միևնոյն նշանակութիւնն ունեն։ Խօթը տարի Նգիպտոսում առատութիւն կլինի, իսկ Խօթը տարի՝ սով։ Առատութեան տարիները կանցնեն, սովի տարիներում մարդիկ կկերակրուեն առատութեան տարիների բերքերով։ Ուրեմն, Թագաւոր, պէտք է մի խելօք մարդ գտնես և Նգիպտոսի կառավարիչ նշանակես, որպէսզի առատութեան Խօթը տարիներում կերակրի պաշար հաւաքէ Խօթը սովի տարիների համար»։

Փարաւոնն ասաց Յովսէփին. «Էլ ով պէտք է լինի քեզից խելօքը և իմաստունը, ամբողջ Նգիպտոսը քեզ եմ յանձնում, միայն ես քեզից մեծ կյիշուեմ»։

Սրանից ետոյ Փարաւոնը Յովսէփին իւր կառ-
քի մէջ նստեցնել տուաւ և հրամայեց քաղաքի
մէջ շրջեցնել ու յայտարարել, որ Յովսէփը իւր
երկրորդն է: Թագաւորի հրամանը կատարուեց

— ամենքն էլ ծուռնկ էին չորում նրա առաջ:
Քուրմերի աղջիկներից մէկի հետ էլ ամուսնաց-
րեց, որից երկու որդի ունեցաւ՝ Նփրոն և Սու-
նատէ:

Յովսէփը երեսուն տարեկան էր: Լիութեան
եօթը տարիներում նա ժողովել տուաւ ցորենը

Փարաւոնի շտեմարանների մէջ: Ժողոված ցո-
րենը նման էր ծովի աւազին:

Անցան լիութեան և եկան սովի տարիները,
ժողովուրդն աղաղակում և հաց էր խնդրում
թագաւորից: Փարաւոնը պատասխանեց եգիպ-
տացիներին. «Գնացէք Յովսէփի մօտ և ինչ որ
ձեզ ասէ, այնպէս էլ արէք»: Յովսէփը բաց ա-
նել տուաւ շտեմարանների բերաններն ամեն
տեղ և ցորեն էր ծախում եգիպտացիներին: Հե-
ռաւոր երկրներից ևս եգիպտոս էին գալիս ցո-
րեն գնելու:

16. ՅՈՎՍԵՓԻ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐԸ ԳԱԼԻՍ ԵՆ ԵԳԻՊ- ՏՈՍ

Ա. Քանանացւոց երկրում սով էր ընկել:
Յակովբը կանչեց իւր որդիներին ու ասաց.
«Գնացէք եգիպտոս ցորեն գնելու, որ սովից չը-
մեռնենք»: Յովսէփի տասն եղբայրները եգիպ-
տոս գնացին ցորեն գնելու: Յակովբը Բենիամի-
նին չուղարկեց միւսների հետ, որովհետեւ վա-
խենում էր, թէ մի գուցէ փորձանք պատահէ
նրան:

Յովսէփի եղբայրները եգիպտոս եկան: Նրանք
Յովսէփին չճանաչեցին, երկրպագութիւն տուին

և գլուխները քաշ՝ նրա առաջ կանգնեցին: Յովսէփն իսկոյն ձանաչեց և յիշեց տեսած երազները: Նա իբրև օտարական ներկայացաւ, խիստ լեզուով խօսեց նրանց հետ ու հարցրեց. «Ո՞ր տեղից էք գալիս»: Նրանք պատասխանեցին. «Քանանացւոց երկրից, որ ցորեն գնենք»: Յովսէփն ասաց. «Դուք լրտեսներ էք, եկել էք իմանալու, թէ մեր երկիրն ինչ վիճակի մէջ է»: Նրանք ասացին. «Ո՛յ, տէր, քո ծառաները եկել են ցորեն գնելու, լրտեսներ չենք: Մենք տառներ կու եղբայր ենք՝ մի հօր որդի, կրտսեր եղբայրներս տանն է հօր մօտ, իսկ միւսը՝ այլ ևս չկայ»: Յովսէփը կրկնեց. «Դուք լրտեսներ էք և երեք օր բանտարկեց նրանց:

Երկրորդ օրը Յովսէփն ասաց նրանց. «Ձեզնից մէկը բանտում կապուած կմնայ, իսկ միւսներդ տուն կգնաք: Վերադարձին ձեր կրտսեր եղբօրն ինձ մօտ կբերէք, այն ժամանակ միայն կհաւատամ ձեզ»: Եղբայրներն սկսեցին միմեանց նայել և ասել. «Այս բոլոր անբաղադրելիներ Յովսէփի պատճառովն է»:

Նրանք այնպէս էին կարծում, թէ Յովսէփն իրանց լեզուն չէ հասկանում, որովհետև թարգմանի բերանով էր խօսում: Յովսէփը երեսը շուռ տուաւ և սկսեց լալ: Նոյն նրանց աչքի առաջ Շմաւոնին կապել տուաւ, հրամայեց տուպ-

րակները ցորենով լցնել և իւրաքանչիւրի ցորենի գինն էլ պարկի մէջ դնել:

Ք. Եղբայրները ցորենը բեռնեցին էշերին և սկսեցին հեռանալ Նգիպտոսից: Ծանապարհին նրանցից մէկը էշին կերակուր տալիս՝ բաց արաւ

պարկի բերանը և տեսաւ ցորենի գինն այնտեղ է դրած: Իսկոյն իմաց տուաւ եղբայրներին: Երկիւղից ամենքը զարհուրեցան ու ասում էին իրար. «Այս ի՞նչ փորձանք է, որ Աստուած մեր գլխին է բերում»:

Երբ տուն հասան՝ այս ամենը պատմեցին հօրը:

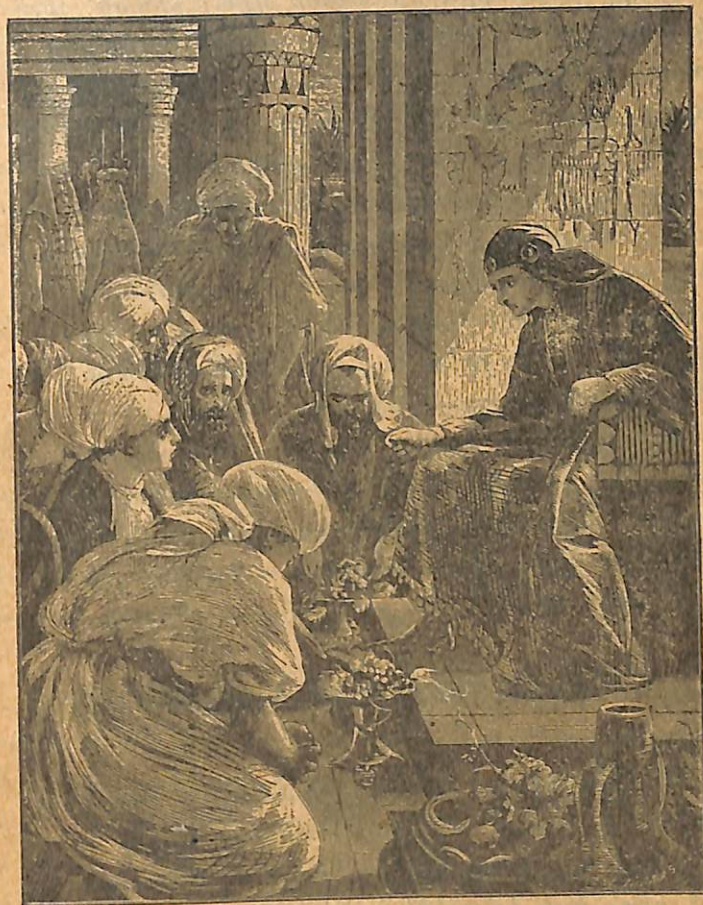
Տանը պարկերը բաց անելիս՝ իւրաքանչիւրը իւր ցորենի գինը տուրակի մէջ գտաւ։ Ամենքն էլ զարհուրանքի մէջ էին։ Հայրն ասաց. «Դուք ինձ անորդի արիք, Յովսէփը և Շմաւոնը չկան, հիմայ էլ Բենեամինին էք ուզում տանել։ Ձէ, նրան չեմ թող տայ, Հռաքելից միայն նա է մնացել, եթէ ճանապարհին մի վտանգ պատահէ, ես այլ ևս չեմ կարող ապրել»։

Գ. Սովը սաստկանում էր Քանանացւոց երկրում։ Բերած ցորենը վերջացաւ։ Յակովբն ասաց իւր որդիներին. «Էլի գնացէք Նզիրպտոս ու կերակուր գնեցէք»։ Յուդան պատասխանեց. «Այն երկրի իշխանը մեզ ասաց—եթէ ձեր փոքր եղբորը հետներդ չբերէք, երեսս չտեսնէք։ Թոյլ տո՛ւր, հայրիկ, Բենիամինն էլ մեզ հետ գալ—ինձնից պահանջիր, եթէ նրան մի բան պատահէ»։

Յակովբը պատասխանեց. «Ուրեմն այնպէս արէք, ինչպէս ուզում էք—միայն վեր առէք հետներդ մեր երկրի ընտիր բերքերից և իշխանին ընծայ տարէք։ Զմոռանաք ձեր պարկերում գտնուած փողը ևս ետ տանել, ուրիշ փող էլ առէք հետներդ»։ Նզրապրները ճանապարհ ընկան զէպի Նզիրպտոս և ներկայացան Յովսէփին։

դ. Երբ Յովսէփը իւր եղբայրներին և Բենիա-

մինին տեսաւ, ասաց հազարպետին. «Տուն

տար այս մարդկանց և հացի պատրաստութիւն տես—սրանք ինձ մօտ պէտք է ճաշեն»։

Երբ Յովսէփը տուն եկաւ, եղբայրներն ընծաները ձեռներին երեսները վրայ ընկած՝ երկըրպագութիւն տուին: Նա սիրով ողջունեց և ասաց. «Ի՞նչպէս է ձեր ծերունի հայրը»: Նրանք պատասխանեցին. «Մեր հայրը՝ քո ծառան Գենդանի է գեռ և առողջ» ու գլուխ տուին: Յովսէփը նայեց, ճանաչեց Բենիամինին ու հարցրեց. «Կարծեմ սա պէտք է լինի ձեր կրտսեր եղբայրը»: Յովսէփը հեռացաւ իւր սենեակը ու սկսաւ լաց լինել: Ետոյ երեսը լուաց, դուրս եկաւ ու պատուիրեց հաց բերեն: Ամեն մէկի համար առանձին-առանձին ճաշ բերին:

Եղբայրներին իրանց տարիքի համաձայն նրատացրին— առաջ մեծերին, ետոյ՝ կարգով փոքրերին ու սկսեցին կերակուր բաժանել: Բենիամինի բաժինը հինգ անգամ աւելի էր լցրած: Այս բանի վրայ եղբայրները շատ զարմացան:

17. ՅՈՎՍԷՓԸ ՅԱՅՏՆԻՈՒՄ Է ԵՂԲԱՅՐՆԵՐԻՆ

Ա. Յովսէփը ծածուկ հրամայեց հազարապետին և ասաց. «Իրանց պարկերը յցնել տուր ցորենով և իւրաքանչիւրի փողն էլ իրա պարկի մէջ դիր, իսկ իմ սկիհը՝ կրտսեր եղբոր պարկի մէջ: Հազարապետը կատարեց Յովսէփի հրամանը: Հետեւեալ օրը եղբայրները ճանապարհ ըն-

ընկան դէպի տուն: Դեռ քաղաքից նոր էին դուրս եկել, որ Յովսէփը հազարապետին կանչեց ու ասաց. «Հասիր այն մարդկանցն ու ասա՝ ինչո՞ւ իմ տիրոջ սկիհը գողացաք»:

Հազարապետը հասաւ նրանց և այնպէս էլ ասաց: Եղբայրները զարհուրած պատասխանեցին. «Աստուած մի արասցէ, որ մենք այդպիսի բան արած լինենք: Ում մօտ սկիհը գտնուի, թող նա մեռնի, իսկ միւսները քո տիրոջ ծառաները լինեն»: Նա պատասխանեց. «Ո՛չ, ում մօտ սկիհը գտնուի, իմ տիրոջ ծառան լինի, իսկ միւսներդ ազատ էք»:

Ետապով վեր բերին պարկերը: Հազարապետը նայեց՝ մեծից մինչև փոքրը և Բենիամինի պարկի մէջ գտաւ սկիհը: Եղբայրներն ըսկըսեցին իրանց շորերը պատառել—ամեն մէկը իւր էջը բեռնեց ու նորից վերադարձան Եգիպտոս:

Բ. Յուդան եղբայրների հետ դարձաւ Յովսէփի մօտ: Յովսէփն ասաց. «Այդ ի՞նչ արիք»: Յուդան պատասխանեց. «Ի՞նչ պատասխանենք կամ ինչպէս արդարանանք, ահա այստեղ ենք ամենքս և նա, որի մօտ սկիհը գտնուեց—մենք ամենքս էլ քո ծառաներն ենք»:

Յովսէփը պատասխանեց. «Այդպիսի բան ես

չեմ անի, որի մօտ սկիհը գտնուել է, նա միայն կլինի իմ ծառան, իսկ միւսներդ ազատ էք»:

Այն ժամանակ Յուդան մօտեցաւ նրան և ասաց. «Տէր, թոյլ տո՛ւր ծառայիդ քո առաջ մի խօսք ասելու: Մենք առաջ քեզ ասացինք, որ տանը ծերունի հայր և կրտսեր եղբայր ունենք» և թէ մեր հայրը նրան շատ է սիրում: Դու մեզ պատասխանեցիր, եթէ ձեր կրտսեր եղբօրն ինձ մօտ չբերէք, երեսօ չտեսնէք: Մենք հարցրինք մեր հօրը և կամենում էինք նրան ևս բերել: Բայց նա ասաց մեզ—գիտէք, որ Հռաքելը երկու որդի ծնաւ—մինից զրկուեցի, հիմա էլ սրան էք ուզում տանել: Եթէ ճանապարհին մի անբաղտութիւն պատահէ, ես էլ չեմ ապրի: Ես քո ծառան երաշխաւոր եղայ հօրս: Դրա համար էլ ինձ ընդունիր մանկան փոխանակ որպէս ծառայ, իսկ նա թող եղբայրներին հետ հօրս մօտ դառնայ—ի՛նչպէս տեսնեմ ես այն սրտնեղութիւնը, երբ ծերունի հայրս Բենիամինին մեզ հետ չտեսնէ»:

Յովսէփն էլ երկար չկարողացաւ իրան պահել, հրամայեց բոլոր եգիպտացիներին դուրս գնալ, սկսաւ բաձր ձայնով լաց լինել և յայտնել եղբայրներին. «Ես Յովսէփն եմ»: Եղբայրները խիստ վախեցան, չգիտէին թէ ինչ անեն: Յովսէփը շարունակեց. «Մօտ եկէք, ես Յով-

սէփն եմ՝ ձեր եղբայրը: Մի վախէք, տուն դարձէք և ասացէք հօրս, որ Աստուած ինձ ամբողջ եգիպտոսին տէր է դարձրել—արի՛ շուտով ինձ մօտ: Պատմեցէք հօրս՝ ինչ որ տեսաք, ասացէք, որ նա Գեսեմում կբնակուի»:

Նա ընկաւ Բենիամինի վզովն ու երկար ժամանակ լաց էր լինում: Յովսէփը համբուրեց բոլոր եղբայրներին և շարունակ լաց էր լինում:

Պ. Երբ Փարաւոնն իմացաւ Յովսէփի եղբայր-

ների գալը, շատ ուրախացաւ: Նա Յովսէփի բերանով յայտնեց եղբայրներին, որ շտապեն Քանան և հօրը Եգիպտոս բերեն—նա խոստացաւ նրանց շատ բարութիւններ անել:

Յովսէփը կառքեր տուաւ, նմանապէս ճանապարհի պաշար: Բացի դրանից հօր համար տասնէշ ուղարկեց՝ բարձած Եգիպտոսի բարիքներով, նոյնպէս տասը ջորի ցորենով:

Եղբայրները հեռացան Եգիպտոսից, եկան Քանան և պատմեցին հօրը գլխներովն անցածը: Յակովբն սկզբում չէր հաւատում, բայց երբ կորած որդու ուղարկած կառքերը տեսաւ, սթափուեց ու ասաց. «Միթէ իմ Յովսէփը կենդանի է, շտապեմ նրան տեսնել՝ քանի որ չեմ մեռել»:

18. ՅԱԿՈՎԲԸ ԵՔԻՊՏՈՍՈՒՄ

Ա. Յակովբը տեղափոխուեց Եգիպտոս 66 հոգով: Երբ Եգիպտոսի և Քանանի սահմանի մօտ գտնուող Բերսաբէ քաղաքը հասաւ, Աստուած ասաց նրան տեսիլքում. «Ես քո հօր ամենակարող Աստուածն եմ, մի վախենա, գնա Եգիպտոս, այնտեղ քեզ մեծ ազգ կդարձնեմ, ես քեզ հետ եմ գալիս»:

Այս խօսքերից ետոյ Յակովբը հեռացաւ Բեր-

սաբէից: Յուդային առաջուց Յովսէփի մօտ ուղարկեց իւր գալուստը յայտնելու: Յովսէփն այս լուրն առնելուն պէս՝ իսկոյն լծել տուաւ կառքը և եկաւ հօրն ընդունելու: Երբ Յովսէփը հօրը տեսաւ, վզովն ընկաւ ու երկար ժամանակ

լաց էր լինում: Յակովբն ասաց. «Հիմա հանգիստ կմեռնեմ՝ քեզ տեսնելուց ետոյ»: Սրանից ետոյ Յովսէփն ասաց. «Ես շտապում եմ Փարաոնին իմաց տալու ձեր գալուստը»:

Յովսէփն եկաւ փարաոնի մօտ և ասաց. «Իմ

հայրն ու եղբայրները եկել են Քանանացւոց երկրից ու Գեսեմուծն են, թոյլ տուր զնամ նրանց ընդունեմ»:

Փարաւոնն ասաց Յովսէփին. «Քո հօր և եղբայրների համար իմ երկրի մէջ ամենալաւ տեղն՝ ընտրիր—բնակեցրո՛ւ նրանց Գեսեմուծ: Եթէ քո եղբայրների մէջ քաջ մարդիկ կան, վերակացու նշանակիր խաշներին վրայ»:

Յովսէփը հօրը թագաւորին ներկայացրեց: Փարաւոնը հարցրեց Յակովբին. «Քանի՞ տարեկան ես»: Յակովբը պատասխանեց. «Թէև ես 130 տարեկան եմ, բայց կեանքումս մի լաւ օր չեմ տեսել»: Յակովբն օրհնեց թագաւորին և հեռացաւ:

Յովսէփը հօրն ու եղբայրներին բնակեցրեց Գեսեմուծ:

Պ. Յակովբը իւր ընտանիքի հետ 17 տարի բնակուեց Գեսեմուծ: Երբ մահուան օրերը մօտեցան, կանչեց Յովսէփին ու ասաց. «Իմ մարմինը կտանես Քանան և կթաղես պապերիս մօտ՝ Կրկին-Այրում»: Յովսէփը պատասխանեց. «Այնպէս կանեմ, ինչպէս քո կամքն է»:

Սրանից ետոյ նորից իմաց տուին Յովսէփին, որ հայրը ծանր հիւանդ է: Յովսէփը վեր առաւ իւր որդիներին՝ Եփրեմին ու Մանասէին և զնաց

հօր մօտ: Յակովբը տեղից վեր կացաւ, նստեց անկողնի մէջ և ասաց Յովսէփին. «Քո երկու որդիները՝ Եփրեմն ու Մանասէն իմն են, ինչպէս Ռուբէնն ու Շմաւոնը»: Նա որդեգրեց թոռներին, ձեռները զլիններին դրաւ, օրհնեց ու ասաց. «Իմ հայրերի Աստուածը թող օրհնէ այս մանուկներին, որպէսզի սրանք աճեն և բազմահան երկրիս վրայ»:

Ետոյ Յովսէփի հետ խօսեց, մարգարէացաւ ու ասաց. «Ահա ես մեռնում եմ, բայց Աստուած մի օր նորից ձեր հայրենի երկիրը պիտի դարձնէ ձեզ»:

Այնուհետև Յակովբը կանչեց միւս որդիներին, օրհնեց իւրաքանչիւրին առանձին-առանձին և ասաց. «Ինձ կթաղէք Քանանացւոց երկրում՝ Կրկին-Այրի մէջ»: Երբ իւր պատուէրը վերջացրեց, խփեց աչքերը և բաժանուեց ամենից: Յովսէփն ընկաւ հօր վրայ և լաց էր լինում: Եփրայտացիները նոյնպէս սգում էին Յակովբի մահը եօթանասուն օր շարունակ:

Երբ սգի օրերն անցան, Յովսէփն ասաց Փարաւոնին. «Հայրս խնդրել է ինձ, որ նրան Քանանացւոց երկրում թաղել տամ. ես զնում եմ, թաղելուց ետոյ կվերադառնամ»: Փարաւոնն ասաց. «Գնա և թաղել տուր քո հօրը»:

Յովսէփը մեծ բազմութիւնով ճանապարհ ըն-

կաւ: Դիակը տարան Քանանացւոց երկիրը և

Թաղեցին Կրկին-Այրի մէջ: Թաղելուց ետոյ ա-
մենքն էլ վերադարձան Նզիպոսոս:

19. ՅՈՎՍԷՓԻ ՄԱՀԸ

Ա. Յակովբի մահուանից ետոյ եղբայրները
վախենում էին Յովսէփից—նրանք ասում էին.
«Յովսէփը մեր դէմ ու կուենայ», ուստի ե-
կան Յովսէփի մօտ և սասցին. «Ներիր մեր յան-
ցանքները»: Այս բանի վրայ Յովսէփը վշտա-
ցաւ, սկսաւ լաց լինել և ասել. «Մի վախենաք,
դուք իմ մասին չարութիւն մտածեցիք, իսկ
Աստուած՝ բարի: Հանգիստ եղէք, ես ձեզ էլ և
և ձեր որդւոցն էլ կկերակրեմ»:

Երբ Յովսէփը 110 տարեկան դարձաւ, ասաց
եղբայրներին. «Ահա ես մեռնում եմ, Աստուած
ձեզ մի օր պէտք է հանէ այս երկրից ու տանէ
Քանան: Երբ դուք տեղափոխուէք, չմոռանաք
իմ ոսկորներն էլ ձեզ հետ տանելու:

Յովսէփը մեռաւ: Նրա մարմինը զմոսեցին և
Թաղեցին Նզիպոսոսում,

Ն Ո Ր Ո Ւ Խ Տ Ի Յ

20. Ա Ն Ա Ռ Ա Կ Ո Ր Դ Ո Ւ Ա Ռ Ա Կ Ը

Ար մարդ ունէր եկու որդի: Մի օր փոքրն ասաց հօրը. «Տնւր իմ բաժինը քո հարստութիւնից, ես այլ ևս չեմ կամենում քեզ մօտ ապրել»: Հայրը տուաւ նրան իւր բաժինը: Որդին իսկոյն հեռացաւ և գնաց ուրիշ երկիր ու այնտեղ իւր նման վատ տղերանց հետ ունեցածը փչացրեց՝ անկարգ կեանք վարելով:

Երբ հօրից ստացածը կերաւ, վերջացրեց, հէնց այդ ժամանակ էլ այն երկրում սաստիկ սով ընկաւ: Փոքր որդին սկսաւ մուրացկանութիւն անել, բայց դրանով էլ չկարողացաւ ապրել: Ճարը կտրած՝ գնաց մի հեթանոսի մօտ՝ ծառայ դարձաւ: Սա էլ իւր խոզերը յանձնեց նրան, որ

հանդը տանէ պահելու: Հեթանոս պարոնը նրան հաց չէր տալիս. նա կերակրւում էր խոզերի կերածով, բայց այդ էլ դժուար էր ձեռք ընկնում:

Փոքր որդին սկսեց մտածել և ինքն իրան այսպէս էր ասում. «Այս ի՞նչ արի ես, քանի քանի ծառաներ իմ հօր տանը ձրի հաց են ուտում, իսկ ես այստեղ սովամահ մեռնում եմ: Կդառնամ հօրս մօտ և կասեմ նրան. հայր, ես մեղաւոր եմ քո և Աստծու առաջ, ես արժանի չեմ քեզ որդի կոչուելու, ինձ համար լի քո ծառաներից մէկը»:

Սրանից ետոյ փոքր որդին դարձաւ հօր մօտ: Հայրը հեռուից նկատեց նրան. ճանաչեց, առաջ վազեց. գրկեց և համբուրեց: Որդին կարմրելով ասաց. «Ես մեղաւոր եմ քո և Աստծու առաջ, այլ ևս արժանի չեմ քեզ որդի կոչուելու...»: Մի ուրիշ հայր որ լինէր, չէր ընդունի անկարգ՝ անառակ որդուն, երեսովը կտար նրա վարմունքը, բայց սա բարի էր, կանչեց ծառաներին և ասաց. «Հանեցէք սրա հին շորերը և նորերը հագցրէք, մատանին դրէք մատին—այսուհետև նոր հայր ու որդի պիտի լինենք: Նոր կօշիկներ հագցրէք, չաղ եզր մորթեցէք, կանչեցէք բարեկամներին՝ ուրախանալու, որովհետև սա մեռած էր անկարգութեան մէջ՝ այսօր կենդանացաւ էր և անկարգութեան մէջ՝ այսօր կենդանացաւ սխալն ուղղելով, կորած էր, գտնուեց»:

ներն այդպէս էլ արին: Ամենքն էլ սկսեցին ու-
րախանալ:

Այդ միջոցին մեծ որդին հանդուժն էր: Ե-

րեկոյեան, երբ տուն դարձաւ, երգի ու պարի
ձայներ լսեց: Ծառաներից մէկին կանչեց իւր
մօտ և հարցրեց, թէ դա ի՞նչ ուրախութիւն է:
Նա էլ պատասխանեց. «Նղբայրդ դարձել է, հայ-
րըդ չաղ եզը մորթել տուաւ և բարեկամների
հետ ուրախանում են»:

Մեծ որդին՝ փոխանակ ուրախանալու, նա-
խանձից տուն չմտաւ: Նա այսպէս էր մտածում
— եղբայրս որ եկել է, հայրս իւր հարստութիւ-
նից նրան էլի բաժին կտայ: Հայրը, որ կարող
էր հրամայել, դուրս գնաց, խնդրում, աղաչում-
էր մեծ որդուն ներս գալու: Բայց մեծ որդին
բարկացած այսպէս պատասխանեց. «Այս քանի
տարի է քեզ ծառայում եմ, քո խօսքից երբեք
դուրս չեմ եկել, դու ինձ մի ուլ էլ չտուիր, որ
ընկերներիս հետ ուրախանամ, իսկ քո այդ ան-
կարգ որդին, որ հարստութիւնդ կերաւ, փչաց-
րեց, նրա համար չաղ եզն ես մորթել»:

Հայրը խրատելով պատասխանեց որդուն և
ասաց. «Որդեակ, իմ բոլոր հարստութիւնը քոնն
է, դու չափաի տրտմես ու նախանձես եղբօրդ,
այլ ուրախանաս, որովհետեւ նա մեռած էր, կեն-
դանացաւ, կորած էր, գտնուեց»:

Հայրը տրտմեց և ինքն իրան ասում էր. «Թէև
փոքր որդիս ուղղեց իւր սխալը, տուն վերա-
դարձաւ և մեղայ ասաց—նա գտնուեց, բայց
փոխարէնը մեծ որդիս կորաւ: Նս կարծում էի

Թէ նա խելօք է, երևաց, որ նախանձոտ է, չէ ուրախանում եղբօր դարձի վրայ, այժմ նա դարձաւ անառակ—մէկին գտայ, միւսին կորցրի:

Փոքրիկ մանուկներ, եթէ դուք էլ սխալ բան անէք, փոքր որդու նման սխալներդ ուղղեցէք, որ բաղտաւոր լինէք: Մեծ որդու նման նախանձոտ չլինէք—Թէ ձեր եղբօր և Թէ ուրիշի բաղտաւորութեան վրայ միշտ ուրախացէք:

21. ՏԱՍՆ ԿՈՅՍԵՐԻ ԱՌԱԿԸ

Մի անգամ Հրէաստանում մի հարսանիք կար: Այդ երկրում հարսանիքը գիշերով էր լինում: Հարսի տան ընկերուհիները հրաւիրուած էին հարսանիք: Նրանք պսակուած չէին, այսինքն կոյս էին: Երկրի սովորութիւնն այնպէս էր, որ փեսան իւր ընկերներով, հարսն էլ իւր ընկերուհիներով լապտերները վառած գուրս էին գալիս տանից և փողոցում մի տեղ պատահում էին իրար, ետոյ փեսան հարսին տանում էր հարսանքատուն:

Հարսի բոլոր տան ընկերուհիներն էլ վառած լապտերներ ունէին՝ ձէթով լիքը: Նրանցից հինգը՝ բացի վառած լապտերներից՝ հետները վերցրել էին և մի ամանով աւելորդ ձէթ, որ եթէ փեսան ուշանալու լինի, լապտերները նորոգեն:

Այն կոյսերը, որոնք զգոյշ էին գտնուել և հետները աւելորդ ձէթ էին վերցրել, նրանց անուանում ենք իմաստուն կոյսեր, այսինքն զգոյշ աղջիկներ, իսկ նրանք, որոնք մոռացել էին աւելորդ ձէթ վերցնել, անուանում են յիմար կոյսեր, այսինքն անզգոյշ աղջիկներ:

Բոլոր տաս կոյսերը լապտերները վառած գուրս եկան փողոց՝ փեսային հանդիպելու: Փեսան ուշացաւ, բոլորի քունն էլ տարաւ փողոցում: Կէս գիշերին յանկարծ ձայն լսուեց, Թէ փէսան գալիս է: Կոյսերը զարթնեցին, տեսան, որ լապտերները հանգչում են: Իմաստուն կոյսերն իսկոյն իրանց հետ վերցրած աւելորդ ձէթն ածեցին լապտերների մէջ և նորոգեցին, իսկ յիմարների լապտերները քիչ էր մնում հանգչեն: Այն ժամանակ յիմար կոյսերը իմաստուններից խնդրեցին ու ասացին. «Ձեր ձէթիցը մի քիչ էլ մեզ տուէք, մեր լապտերները հանգչում են»: Իմաստունները պատասխանեցին և ասացին. Եթէ մեր ձէթիցը ձեզ էլ տանք, մեզ բաւական չի լինի—Թէ ուզում էք, գնացէք ձէթ ծախողների մօտ և նրանցից գնեցէք»:

Երբ յիմար կոյսերը գնացին ձէթ առնելու, փեսան եկաւ, իմաստուն կոյսերի հետ միասին գնացին հարսանքատուն, ներս մտան ու գուռը կողպեցին:

Յիմար կոյսերը գնացին ձէթ գնելու. նո-

ըողեցին
ի ր ա ն ց
լապտեր-
ները, ե-
կան հար-
սա՞ք ա-
տ ու ն,
դուռը ծե-
ծեցին և
խնդրում
էին, որ ի-
րանց էլ
ներս թող-
նէ, բայց
փ ե ս ա ն
պատաս-
խ ա ն է ց
ներանց և
ասաց. «Ես
ձեզ չեմ
ճ ա ն ա-
չում, թէ
դուք ով-
քեր էք»:

և դուռը բաց չարաւ: Նրանք մնացին փողոցում,
լալիս էին և լսում, թէ ինչպէս ներսն ամենքն
ուրախանում են:

Փոքրիկ մանուկներ, դուք էլ միշտ զգոյշ ե-
ղէք իմաստուն կոյսերի նման, յիմար կոյսերի
պէս անզգոյշ չլինէք:

22. Ս Ե Ր Մ Ա Ն Ա Յ Ա Ն Ի Ա Ռ Ա Կ Ը

Յիսուսի մօտ մեծ բաղմութիւն էր գալիս
նրա քարոզները լսելու: Մի անգամ, երբ նա
Գալիլայի ծովի ափին էր, շատ մարդիկ էին հա-
ւաքուել նրա խրատները լսելու: Այստեղ Յի-
սուսը նրանց մի առակ պատմեց:

Մի սերմնացան սկսեց սերմ ցանել: Սերմե-
րից մի քանիսն ընկան ճանապարհի վրայ՝ ուր
հողը կոշտ էր, այս պատճառով էլ սերմերը չը-
կանաչեցին՝ թռչունները եկան և կերան:

Սերմերից մի քանիսն էլ ընկան քարքարոտ
հողի մէջ: Այստեղ թէև սերմերը կանաչեցին,
բայց որովհետև հողի շերտը բարակ էր, ար-
մատները շատ խորը չգնացին, երբ արևը տա-
քացաւ, բոյսերը շուտով չորացան:

Մի քանի սերմեր էլ ընկան փշոտ հողի մէջ
— այստեղ էլ սերմերը կանաչեցին, բայց փշերն
էլ հետը դուրս եկան, խեղդեցին բարի սերմե-
րին և չթողին, որ պտուղ տան:

Իսկ մի քանիսն էլ ընկան լաւ տեղ, ուր հողը

փափուկ էր և շերտը հաստ, ոչ քարեր կային

և ոչ փշեր մաքուր էր։ Այստեղ սերմերը կանաչեցին և պտուղ տուին՝ որը հարիւր, որը վաթսուն և որը երեսուն։

Փոքրիկ մանուկներ, դուք էլ ձեր սրտերը չորրորդ ագարակի հողի նման մաքուր պիտի դարձնէք, որ երբ ուսուցիչը սերմանացանի նրման բարի խրատներ ցանէ ձեր մէջ, պտուղներ տան։

23. Ք Ա Ն Ք Ա Ր Ն Ե Ր Ի Ա Ռ Ա Կ Ը

Մի հարուստ մարդ օտար երկիր էր գնում։ Կանչեց ծառաներին և իւր փողերը նրանց յանձնեց—մէկին տուաւ հինգ քանքար (10.000 ուրբլի), միւսին՝ երկու (4.000), իսկ երրորդին՝ մի (2.000)—իւրաքանչիւրինիւր շնորհքի համեմատ և շտապով հեռացաւ։

Հինգ քանքար ստացողը գործ սկսեց և նրանով ուրիշ հինգ քանքար էլ աշխատեց, երկու քանքար ստացողն էլ գործ սկսեց և աշխատեց էլի երկու քանքար։ Իսկ մի քանքար ստացողը գետինը փորեց և տիրոջ տուած քանքարը թաղեց, գործ չգրաւ փողը։

Մի քանի ժամանակից ետոյ տէրը տուն վերադարձաւ և ծառաներից հաշիւ պահանջեց։

Հինգ քանքար ստացողն եկաւ և այսպէս հաշիւ տուեց. «Տէր, դու ինձ հինգ քանքար տուիր, ես դրանով գործ սկսեցի և ուրիշ հինգ քանքար էլ աշխատեցի—ահա քո փողը»: Տէրը գովեց ծառային և ասաց. «Ազնիւ, բարի և հաւատարիմ ծառայ, որովհետեւ դու փոքր գործի մէջ հաւա-

տարիմ եղար, այսուհետեւ մեծ գործերի վրայ կառավարիչ կնշանակեմ: Ես այսքան տարի հեռացել էի տնից, հիմա որ վերադարձել եմ, իմ բարեկամների համար մեծ ճաշ եմ պատրաստել՝ միասին ուրախանալու: Թէև դու բարեկամ չես, բայց և այնպէս համեցէք արա՛ւ և մասնակից եղիր մեր ուրախութեանը»:

Մօտ եկաւ երկու քանքար ստացողը: Նա էլ հաշիւ տուեց ու ասաց. «Տէր, դու ինձ երկու քանքար տուիր, ես դրանով գործ սկսեցի և ուրիշ երկու քանքար էլ աշխատեցի—ահա քո փողը»: Տէրը սրան էլ գովեց և ասաց. «Ազնիւ, բարի և հաւատարիմ ծառայ, որովհետեւ դու փոքր գործի մէջ հաւատարիմ եղար, այսուհետեւ մեծ գործերի վրայ կառավարիչ կնշանակեմ, եկ, դու ևս մասնակից եղիր իմ ուրախութեան ճաշին»:

Վերջը մօտեցաւ մի քանքար ստացողն ու ասաց. «Տէր, ես գիտէի, որ դու խիստ մարդ ես—հնձում ես այնտեղից, ուր չես ցանել և հաւաքում ես, ուր չես փռել, ուստի վախեցայ քեզնից և քո տուած քանքարը գետնի մէջ թաղեցի—ահա քո տուած փողը»: Տէրը բարկացաւ նրա վրայ և ասաց. «Չար և փստ ծառայ, երբ դու գիտէիր, որ ես հնձում եմ չցանած տեղից և հաւաքում եմ, ուր չեմ փռել, ի՞նչու իմ փողն ստացար, ի՞նչու չյանձնեցիր սեղանաւորին, որ ես նրանից այժմ տոկոսով ստանայի»: Տէրն իսկոյն հրամայեց միւս ծառաներին և ասաց. «Առէ՛ք այդ անպիտան ծառայից մի քանքարը և տուէ՛ք տասը քանքար ունեցողին, իսկ իրան ձգեցէ՛ք մուրթ և ցուրտ սե-

նեակը, թող այնտեղ լաց լինի և ատամները
կրճտացնէ»:

Փոքրիկ մանուկներ, Աստուած ձեզ էլ շնորհ
է տուել—դուք պէտք է նրա տուած շնորհը
գործ դնէք և ոչ թէ այն վատ ծառայի նման
թաղէք հողի մէջ: Ով Ասածու տուած շնորհը
գործ կընէ, էլ աւելի շնորհ կստանայ, իսկ ով
գործ չի դնի, եղածիցն էլ կզրկուի:

Յ Ա Ն Կ

Ա.

Հ Ի Ն — Ո Ի Խ Տ

	Երես
Յառաջաբան	3
1. Աստուած կանչում է Աբրահամին	5
2. Աբրահամը և Դովադը բաժանւում են	6
3. Աբրահամը ազատում է Դովաին	8
4. Իսահակի ծնունդը և զոհուիլը	9
5. Սառայի մահը	12
6. Իսահակի ամուսնութիւնը և Աբրահամի մահը	14
7. Եսաւ և Յակովբ	18
8. Յակովբի խաբեբայութիւնը	19
9. Յակովբի փախուստը	22
10. Յակովբը Լաբանի մօտ	24
11. Յակովբի գարձը Սառանից	27
12. Եսաւի և Յակովբի հաշտութիւնը	30
13. Յովսէփի եղբայրները և նրա վաճա- ռումը	32
14. Յովսէփը Պետափրէսի տանը	37
15. Յովսէփի բարձրաւը	37
16. Յովսէփի եղբայրները գալիս են Եգիպ- տոս	43

17. Յովսէփը յայտնուում է եղբայրներին . 48
 18. Յակովբը Նզիպտոսում 52
 19. Յովսէփի մահը 56

Բ.

Ն Ո Ր—Ո Ի Խ Տ

20. Անառակ որդու առակը 58
 21. Տասն կոյսերի առակը 62
 22. Սերմանացանի առակը 65
 23. Քաջնարների առակը 67

ԻՄ ԱՇԽԱՏԱՍԻՐԱԾ ԿՐՕՆԻ ԴԱՍԱԳՐԵՐԸ

I. ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

ԱՏՈՐԻՆ ՇՐՋԱՆ

ԳԻՆՆ Ե ԶԵՂԶ
Ռ. Գ. %

1. Ուղեցույց Հին-Ուխտի մասն Ա.	80	25
2. Ուղեցույց Հին-Ուխտի մասն Բ.	85	25
3. Ուղեցույց Նոր-Ուխտի մասն Ա.	1	»
4. Ուղեցույց Նոր-Ուխտի մասն Բ.	1	5
ԸՆԴՀԱՆ ՇՐՋԱՆ		
5. Դասագիրք կրօնի հատ. Գ.	1	50
6. Դասագիրք կրօնի հատ. Ե.	»	50
7. Տասն պատուիրան	»	50

35

II. ԱՇԽԱՏՈՐՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

ա. Մխական դպրոցների համար

8. Դասատետր կրօնի Ա. տարի	»	30
9. Դասատետր կրօնի Բ. »	»	30
10. Դասատետր կրօնի Գ. »	»	35
11. Դասատետր կրօնի Դ. »	»	35

25

բ. Պետական դպրոցների համար

12. Դասատետր կրօնի Ա. տարի	»	30
13. Դասատետր կրօնի Բ. տարի	»	30
14. Դասատետր կրօնի Գ. տարի	»	35

գ. Մխական եւ պետական դպր. համար

15. Հին-Ուխտ	»	60
16. Նոր-Ուխտ	»	55
17. Գործք-Առաքելոց	»	50

25

դ. Տանկահայ դպրոցների համար

18. Հին-Ուխտ	»	45
--------------	---	----

19. Բարոյախօսութիւն (էթիկա)	»	50
20. Մի քանի խօսք հայ կրօնուսուցիչներին	»	10

35

ՑԱՆԿԱՑՈՂՆԵՐԸ ԿԱՐՈՂ ԵՆ ԴԻՄԵԼ

1. Ինձ—Սահակ ա. քհն. Սահակեանց. Бебутовская ул. № 52
2. «Գիր» և հայ գրավաճառներին:

ԳԻՆՆ Ե 30

«Ազգային գրադարան»

№ 0145946

